

1 / 2019

TANHUVIESTI

Tässä lehdessä

Pääkirjoitus	3
Pilput	4
Folklandia 2019	6
Miten kävi tanhuneitsyelle?	11
Riku Inkinen uudisti Tikkuristin SM:n	12
Etnogaalan huumaa	13
Eläköön Folk — Folklandia palkitsee	14
Kuulumisia Kansallispukekuksesta	16
Aika yhdistyä?	19
Elävä Purpuri –hanke	20
Kansantanssiryhmä Kimara 40 vuotta	21
Esa Vilhosen lähtiäiskirje: Aika on lähteä, aika on...	22
Petri Hopun kolumni: Yksi plus yksi on isompi yksi	24
Riina Hosion kolumni: Vastuullista kirjeenvaihtoa	25
Tanssimylly 2019	26
Lohjan Purpuri	28
Kalenat	29
Kansantanssia kirjallisuudessa, osa 32	30
Pakina: Tanhun tasapaino	31
Vallankumouksellinen valssi	32
Tapahtumakalenteri	36

62. vuosikerta

Julkaisijat:

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry

Kansantanssinuorten Liitto ry

Päätoimittaja: Teemu Perheentupa

Toimitus: Pirkko Elo, Risto Elo,

Annuli Perheentupa

Kuvankäsittely: Pirkko Elo

Kannen kuva : Riitta Korhonen

Tanhuviesti/Suomalaisen Kansantanssin Ystävät

Döbelninkatu 5 B 21, 00260 Helsinki

p. (09) 441 803 tai 045 2777 283

ti 14.00–18.00, ke ja to klo 10.00–14.00

tanhuviesti@kansantanssinyst.fi

ISSN-L 1799-1404

ISSN 1799-1404

Teemu Perheentupa

Pääkirjoitus

Kyllä, Tanhuviesti on toista kuukautta myöhässä. Esitän omastani ja koko toimituksen puolesta pahoittelut, että tämän lehden kokoon saattamisessa on vierähtänyt niin tolkuttoman pitkä aika. Syynä ei kuitenkaan ole laiskuus tai kyllästyminen, vaan aikataulun luistaminen siellä täällä.

Sanottakoon lyhyesti, että lehden teon aikana toimitusta on vaivannut kaksi influenssaa, toinen moka noroviruksia, kahden järjestön ja yhden yhdistyksen vuosikokoukset sekä lukematon määrä apurahahakemuksia ja -selvityksiä. Ns. elämä on sekin onnistunut laittamaan kapuloita rattaisiin pitkinä päivinä leipätyön parissa ja kaikenlaisilla muilla pakollisilla menoilla.

Oma ongelmansa oli myös se, että kansantanssissa tapahtuu jatkuvasti uutta, joka pitää tietenkin mahduttaa numeroon, vaikka se sitten taas myöhästyykin hiukan lisää. Myönnetään toki sekin, että kaikessa tässä hulinassa ja hyörinässä toimituskunta otti myös jokusen vapaapäivänkin, sillä niitäkin tarvi-

taan. Koemme, että Tanhuviesti on tärkeä osa suomalaisen kansantanssin kenttää, mutta ei sen tähden silti kannata polttaa itseänsä loppuun.

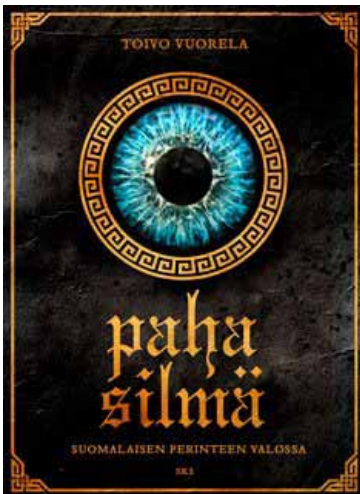
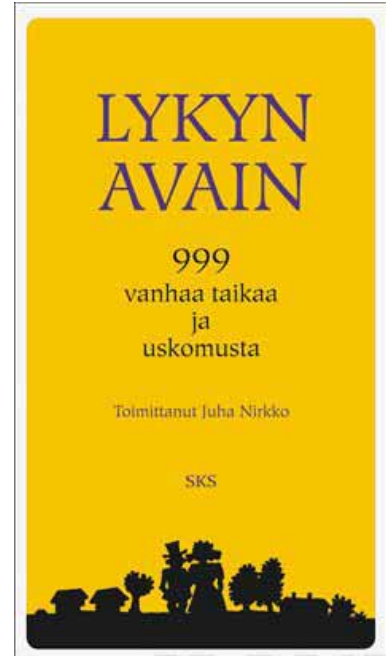
Vaikka aikataulu onkin jatkuvasti venynyt ja aiheuttanut oman stressinsä, emme kuitenkaan halunneet puskea ulos huolimattomasti tehtyä lehteä. Aikaa palaa siitä lähtien, kun päätetään, mistä kaikesta halutaan lehdessä julkaista juttuja aina kirjoittamiseen, oikolukemiseen, taittoon ja kuvatekstien hieromiseen saakka. Jokaisen päätöksen takana on keskustelua, ajatuksia ja näkökulmia, jotka pyritään ottamaan huomioon.

Kaikki tämä on vienyt aikaa aivan luvattoman kauan, mutta toivomme, että löydätte tästäkin numerosta taas jotankin kaiken odottamisen arvoista.

Lykyn avain—999 vanhaa taikaa ja uskomusta

Miten kalaonni varmistetaan? Kuinka leipätaikina saadaan kohoamaan? Lykyn avain sisältää yhtä vaille tuhat vanhaa suomalaista uskomusta ja taikaa. Kansanperinteen aarteita tarjoileva kirja kattaa arjen koko kirjon seurustelusta rakastumiseen ja terveydestä asumiseen. Tiedyt taiat varattiin pääsiäisen ja juhannuksen kaltaisille juhlapäiville.

Julkaisija Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Paha silmä

Ikivanha ajatus pahalla silmällä katsomisesta tunnetaan ympäri maailman, ja neuvoja siltä suojautumiseen löytyy runsaasti myös suomalaisesta kansanperinteestä. Pahalta silmältä oli syytä suojata niin lapset kuin eläimet, ja tietäjien loukkaamista oli vältettävä kaikin keinoin.

Muiden varokeinojen pettäessä suojaa pahalta silmältä antoivat erilaiset taikamerkit ja amuletit, joiden symbolinen historia ulottuu kauas menneisyyteen.

Toivo Vuorelan pitkään loppuunmyyty klassikko ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1960.

Kustantaja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Ildiko Lehtisen artikkelisarja

Taivaannaula julkaisee Ildiko Lehtisen kirjoittamaa sarjaa Suomalais-ugrilaisista puvuista:

www.taivaannaula.org/2019/02/05/inkeroisten-ja-vatjalaisten-puvuista/

Tyttönorssin purpuriperinne

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun, eli entisen Tyttönorssin, abiturientit esittävät joka vuosi viimeisenä koulupäivänään purpurin. Perinteen aloitti 1930-luvulla **Kaarina Kari**, joka oli tuolloin

koulun voimistelun ja terveysopin lehtorina.

Vuoteen 1994 asti käytännössä kaikki koulun abiturientit osallistuivat purpuriin osana liikuntakasvatusta, sen jälkeen osallistuminen on ollut valinnaista. Hieno perinne on siitä huolimatta mahtunut lukiolaisten ohjelmaan ja pysynyt voimissaan.

Kuva: Reijo Honkanen

Polokkarit Folkloriadaan

Vuonna 2020 heinä–elokuussa Polokkarit edustaa Suomea The CIOFF World Folkloriada -tapahtumassa, joka tuo yhteen kansantanssin ja kansanmusiikin esittäjiä ympäri maailmaa.

Joka neljäs vuosi järjestettävän tapahtuman pitopaikka on tällä kerta Ufa Venäjällä. Kaupunki sijaitsee 1 100 kilometriä Moskovasta itään.

Tiesitkö, että...

...tietävästi ensimmäinen paritanssikielto on vuodelta 1404, kun Ulmissa kiellettiin Ländler-tyyppinen paripyörintä liian riettaana.

Kuva: Timo Hukkanen

Teemu ja Annuli Perheentupa

Folklandia 2019

Kansantanssin sosiaalisuus on mukavasti nousussa. Folklandiallakin se näkyi kolmena huutokatrillina ja tanssitupina normaalien pelimanni- ja nurkkatanssien lisäksi. Myös lähes tauotta jatkuvat kansantanssikonsertit näyttivät yleisöä kiinnostavan.

Moni saattaa ajatella, että seuraava huomio on puolueellinen tai kotiinpäin vetämistä, mutta ihan objektiiviseksi se on tarkoitettu: reissun kiinnostavimmat ja energisimmät tanssit olivat purpureita!

Kovin monet ryhmät esittivät tänä vuonna polskaa. Tuo alkujaan vauhdikas kansanomaisen temmellys muuttuu jostain syystä lavalla tavattoman usein lyyrisen kauniiksi tulkinnaksi, jossa intensiteetti tai

energia ei ole vahvin elementti. Viimeistään puolen tusinan herkistelyn jälkeen kaipaa lavalle jo vähän säröä.

Parhaiten jäivät mieleen Raumalaisten kaksiosainen purpuri, jonka ensimmäisen osan on perinteiseen purpuri-ilmeeseen vahvasti nojaten luonut **Jutta Wrangen**, ja jälkimmäisen osan on edellisen perusteella muokannut ranskalainen nykytanssija **Jonathan Breton**. Suoraan sanottuna kokonaisuus toimi paljon paremmin kuin odotti.

Toinen kohokohdista oli Uudenmaan purpuri lauantaina aamupäivällä. Suomenkieliset tosin kutsuvat tanssia Degerbyn purpuriksi, erotukseksi vaikkapa Lohjan ja Porvoon purpureista. Esittäjinä olivat Väst-Nylands Folkdansdistrikt vahvistettuna muutamalla

helsinkiläisellä. Vaikka purpuria ei ole missään nimessä tarkoitettu lavalle, vaan itse tanssittavaksi, esitys rullasi Ocean Clubin auringonpaisteessa iloisella energialla. Tanssin ohessa harrastettu pienoisteatterikin oli juuri sopivan alleviivaamatonta, jottei se vienyt tilaa itse tanssilta, eikä näin muuttanut esitystä harrastajateatteriksi. Tarkkaavaisille katsojille oli tarjolla lämmintä huumoria ja pieniä, tanssin henkilöahmoja kuin ohimennen syventäviä tuuki-oita.

Folklandian viimeinen konsertti on aina haastava paikka, yleisö on jo päässyt kokemaan lähes kaiken kansantanssin laidasta laitaan ja tanssimaan itsekin. Vielä pitäisi onnistua puristamaan loppuun kalutusta aiheesta jotain uutta sanottavaa, jokin uusi tapa tehdä tai nähdä. Tällä kertaa vaikean tehtävän ja

Kuva: Timo mHukkanen

täyden katsomon eteen joutui Matora Joensuusta. Ryhmä toisensa jälkeen kävi tarmokkaasti haasteen kimppuun ja toi lautan voittoisasti kotisatamaan.

Nähtiin toki muutakin. Tanssiteatteria, teemoja, kantaaottavuutta, filosofiaa, taitoa, intoa, vaka-
vuutta, hymyjä. Tanssia iloa ja ilmaisun syvyyttä. Nähtiin paritanssitaide-
tangoa, jonka intensiivisistä kontaktista moni tanhuryhmä voisi ottaa op-

pia, nähtiin ilahduttavaa pelkän laulun ja päristelyn säestyksellä tanssimista, nähtiin kokeellista kansantanssia ja nähtiin ryhmien yhteisesityksiä.

Kansantanssissa on todellakin kyse elävästä perinteestä!

Oikealla ylhäällä: Vauhdikasta ja ilmeikästä purpuria Ocean Clubilla Väst-Nylands Folkdansdistriktin esittämänä.

Oikealla alhaalla: Huutokatrilli vetää aina väen lattialle. Onneksi niitä oli Folklandialla peräti kolme kappaletta.

Alla: Laivalla nähtiin myös kokeellista kansantanssia. Tampereen konservatorion tanssiopiskelijoiden näkemys kansantanssista vuonna 2089.

Kuva: Riina Tanskanen

Kuva: Teemu Perheentupa

Kuva: Petri Kivinen

Kuva: Teemu Perheentupa

Vasemmalla: Riina Hosio vetämässä Nordic Dance –tanssitupaa.

Alla vasemmalla: Tanssinopiskelijat vuosimallia 04/05 palasivat yhteen hausassa ja tunteellisessa esityksessä.

Alla oikealla: Tikin tanssijoiden näyte luontevuudesta ja eläytymisestä.

Kuva: Teemu Perheentupa

Kuva: Timo Hukkanen

Annuli Perheentupa

Miten kävi tanhuneitsyelle?

Muistatteko Tanhuneitsyen viime vuoden Folklandialta? Oululainen toimittaja **Daniel Wallenius**, jolla ei ollut mitään kansantanssikokemusta, päätyi baari-illan haasteen seurauksena esittämään Folklandian lavalla ensikertalaisen ja ammattilaisen kansantanssidueton **Riina Hosion** kanssa. **Hanna Poikela** laati Tanhupuuma ja tanhuneitsyt -esityksen koreografian ja harjoitutti Danielin. Yleisön villinneen huikean esityksen jälkeen aiemmin tanhuun kielteisesti suhtautunut Daniel arveli, että kansantanssiharrastus saattaisi jopa jatkua, jos tilaisuuksia siihen tarjoutuisi. (kts. Tanhuviesti 1/2018)

Bongasin Danielin tämänvuotisen Folklandian maljannostajaistilaisuudessa ja kävin kysymässä, kuinka hurisee. Ja huriseehan se!

Daniel pääsi viime vuoden Folklandialta kotiin Ouluun Polokkareiden linja-auton kyydissä. Matkalla hänet värvättiin Polokkareihin. Tai tarkemmin sanottuna hänelle ilmoitettiin, että hän on jatkossa ryhmän jäsen.

Viimevuotinen Tanhupuuma ja tanhuneitsyt -esitys päättyi siihen, että Polokka-

Kuva: Petri Kivinen

reiden tytöt kantoivat tanhuneitsyen mennessään. Ja niinhän siinä tavallaan kävi oikeassakin elämässä!

Niinpä entinen tanhuneitsyt päätyi tänäkin vuonna tutulle Teatteri Europan estradille, tällä kertaa hamboamaan Polokkareiden riveissä.

Kuva: Teemu Perheentupa

Maarit Saarelainen

Riku Inkinen uudisti Tikkuristin SM:n

Tikkuristin Suomenmestaruutensa uusi viime vuoden voittaja **Riku Inkinen** Helsingistä. Toiseksi tikutti **Jessica Westerholm** Kirkkonummelta ja kolmanneksi vikkelin oli **Samu Laaksonen** Tampereelta.

Tikkuristi on taitolaji, jossa tanssija tanssii musiikin tahdissa kahden ristiin pantujen tikkujen väliä koskematta tikkuihin. Musiikki kiihtyy pikkuhiljaa, ja silloin selviää kenellä on vikkelimät kintut.

Tikkuristin Suomenmestaruuskilpailut pidetään vuosittain Folklandia-risteilyllä Silja Europalla. Kilpailuhin osallistuu noin 50-60 osanottajaa. Seuraavan kerran Tikkuristin Suomenmestaruudesta kisataan 10.-11.1.2020.

Sirpa Lahti ja Riitta Huttunen

Etnogaalan huumaa

Tavastia-klubilla juhlittiin Suomen toista Etnogaalaa torstaina 10.1.2019. Etnogaalan suosio yllätti järjestäjät. Tavastia oli lähes loppuunmyyty ja Ylen taltiointia Areenassa on katsottu ennätysmäärä.

Ensimmäisen Etnogaalan jälkeen syksyllä 2017 järjestäjät olivat ihmeissään gaalan suosiosta ja vastaanotosta, ja sama tapahtui jälleen. Tavastia oli lähes loppuunmyyty. “Kun Tavastialla tilaa veivät useat televisiokamerat ja erilliset lavarakennelmat, oli loppuunmyynnin rajaksi määritelty 600 henkeä normaalin noin 800 sijaan. Tästä ei kauaksi jääty!”, iloitsee Etnogaalan tuottaja, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen toiminnanjohtaja **Sirpa Lahti**.

Gaalan myytyjen lippujen määrä lähes tuplaantui ja samoin teki Ylen striimin katsojamäärät. Tällä hetkellä striimiä on katsottu yli 7000 kertaa, mikä on noin puolet enemmän, kuin vuoden 2017 gaalan luvut samassa vaiheessa.

Etnogaalan tunnelma oli iloinen, mukaansatempaava ja kannustava. Se oli suorastaan täynnä etnohumaa. Yleisön lisäksi myös ehdokkaat kannustivat toisiaan ja jännitys kategorioita jaettaessa oli käsin kosketeltava. Maailman musiikin keskuksen toiminnanjohtaja, **Jaana-Maria Jukkara** toi yhteishengen esille myös Etnogaala-raadin tervehdyksessä ja totesi lisäksi, että “vaikka kansanmusiikin ja -tanssin ja maailmanmusiikin kenttä Suomes-

sa jo nyt koetaan ja tunnetaan jopa hämmästyttävällä tavalla yhteen hiileen puhaltavaksi, haluaa raitimme vielä muistuttaa tasa-arvosta ja demokratias-
ta, toisen kunnioittamisesta kaikissa tilanteissa. Tähän voimme vaikuttaa omalla esimerkillämme, olemmepa tällä alalla työssä missä tehtävässä tahansa.”

Etnogaalan päätti kaikkien yhteisesti tanssima huu-
tokatrilli, joka on yksi osoitus alan erityisluonteesta. Musiikki ja tanssi ovat toistensa pari ja yhdessä tekeminen luo yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kuva: Teemu Perheentupa

Sirpa Lahti ja Riitta Huttunen

Eläköön Folk—Folklandia palkitsee

Vuosittaisella kansanmusiikin ja kansantanssin Folklandia-risteilyllä Silja Europalla 11.1.2019 palkittiin ja kannustettiin alan tekijöitä ja toimijoita.

Vuoden Wäinö 2019 on mestaripelimanni, musiikkikasvattaja Mauno Järvelä

Mauno Järvelä on yksi suomalaisen kansanmusiikin voimahahmoista, jonka vuosikymmenien mittainen työnsä kansanmusiikin parissa hakee vertaistaan. Hänen musiikillinen filosofiansa lähtee siitä, että jokaisen soittaminen ja jokainen musiikillinen perinne on arvokasta, ja jokaista tulisi myös rohkaista löytämään omat nuottinsa ja perinteensä.

Vuoden Nuori Pelimanni 2019 on Jasmin Harjanti

13. kerran jaettavan Vuoden Nuori Pelimanni tittelin saa 19-vuotias lähihoitaja Jasmin Harjanti, joka suorittaa tällä hetkellä varusmiespalveluaan Parolan prikaatissa. Soittaminen kulkee suvussa ja Jasmin onkin aloittanut haitarinsoiton jo 4-vuotiaana isän, setien ja paapan kanssa. Hän on aiemmin voittanut Suomen pelimannimestaruuskilpailussa kultaa vuonna 2017.

Vuoden 2018 Kansanmusiikkilevy -äänestyksen voittaja on We are Enkel -levy.

Hersyvän pelimannityttöbändin ohjelmisto muodostuu hittikappaleista sadan vuoden takaa sekä yhty-

een jäsenten kansanmusiikkipoljentoisista sävellyksistä.

Kaustinen Folk Music Festivalin vuoden yhtye on Enkel

ENKEL, eli Leija Lautamaja, Maija Pokela, Miia Palomäki ja Iida Savolainen. Bändin musiikki on modernia, hulluttelevaa ja siksi mielenkiintoista. Kaustisen kansanmusiikkijuhlat haluavat tällä valinnalla tuoda esiin pelimannihenkisyyden säilyttämisen merkityksen ammattimaisen toiminnan rinnalla.

Maetkan Roihu-palkinnon saa Nordic Dance Helsinki Team

Ensimmäistä kertaa jaettava Roihu-palkinto myönnetään tekijälle/ tekijöille, jotka ovat toiminnallaan ja teoillaan osoittaneet tekemisen paloa ja intohimon käryä. Nordic Dance Helsinki Team on synnyttänyt tanssi- ja musiikkiliikkeen, joka on kaikille avoin osallistava tanssiklubisarja, jossa opetellaan ja tanssitaan suomalaiseen, ja muihin pohjoismaisiin traditioihin pohjautuvia tansseja elävän musiikin tahdissa.

Vuoden Kantele-tunnustuksen 2018 saavat Suomen kantelemuseo, Pekka Toivanen, Maria Ojanperä ja kaikki museon hyväksi työskentelevät

Kanteleliiton Vuoden Kantele 2018 -tunnustuksen

saajat ovat jatkaneet ansioituneen tutkijan ja muusikon Kari Dahlbomin upeaa työtä maailman mitta-kaavassakin ainutlaatuisen Kantelemuseon hyväksi.

Suomen Nuorisoseurojen Vuoden ohjaajat ovat teatteriohjaaja Matti Salminen ja tanssiohjaaja Jutta Wrangén

Suomen Nuorisoseurat myöntää Vuoden ohjaaja -tunnustuksen vuosittain. Sen tarkoituksena on nostaa ohjaajan työn arvostusta ja kannustaa tekemään arvokasta työtä edelleen.

Tanhuohjaajan suurella sydämellä varustettu Jutta Wrangén tekee ammattitaitoista ja kokonaisvaltaista työtä eri-ikäisten ja erilaisten ryhmien kanssa.

Teatteriohjaaja Matti Salminen on toiminut nuorisoseurassa ja teatterilaisena jo 1980-luvulta alkaen. Hän antaa nuorille mahdollisuuden koetella omia siipiään.

Vuoden 2018 Teatteritekopalkinnon saa Sotavankileiri 1918 -näytelmä

Syksyllä 2018 toteutettu näytelmä oli ajankohtai-

nen, merkittävä ponnistus ja kulttuuriteko. Näytelmä toteutettiin autenttisella paikalla, jossa sata vuotta sitten pidettiin sotavankileiriä.

Nuorisoseurajärjestön teatteriryhmille vuodesta 1948 jaettu Esko -kiertopalkinto myönnettiin Suomen Nuorisoseurojen Pohjois-Savon aluetoimiston Sotavankileiri 1918 -näytelmän toteutuksesta. Näytelmän käsikirjoittaja-ohjaaja oli Matti Kivinen ja tuottaja Jussi Salmi.

Vuoden 2018 Tanssiteko on Tanssiteos Rauha

Tositapahtumiin perustuvassa kokoillan teoksessa kansantanssi ja elävä musiikki kuljettavat katsojan keskelle Lapin sodan riipaisevia kohtaloita. Tarinan keskiössä on Kemissä 40-luvulla perheensä kanssa elävä lottatyttö, jonka silmien kautta nähdään sotaa edeltäneet ja sitä seuranneet tapahtumat. Juttu

Taina Kangas

Kuulumisia kansallispukukeskuksesta

Kuvat: Taina Kangas, Suomen kansallispukukeskus ja Mikko Oikari, Suomen käsityön museo

Kansallispukunäyttely kiinnosti Pohjanmaalla

Suomalainen kansallispuku -näyttely Seinäjoella herätti mukavasti kiinnostusta. Vuonna 2017 Suomen käsityön museon ja Kansallispukukeskuksen kokoama iso kansallispukunäyttely on mahdollista tilata esille pienempimuotoisena kiertonäyttelynä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon Kivinavetan yläkertaan koottu näyttely oli esillä reilut pari kuukautta. Etenkin kansallispukujen yksityiskohtien valmistusta valottavat seinäkkeet valaistuine kuvasuu-

rennoksineen saivat kiitosta. Erilaiset valmistustekniikat, esim. tykkimyssyn kirjonta, avautuivat videon avulla, lukemalla kirjoitettua tekstiä, tutkimalla työpiirroksia sekä tarkastelemalla esillä olevia valmiita tykkimyssyn koppia. Myssyistä kuvattujen lähikuvien avulla kirjonnän rakenteen näki vielä moninkertaisesti todellista suurempana.

Näyttelyn yhtenä oheisohjelmana järjestettiin sen viimeisenä aukiolopäivänä, loppiaissunnuntaina 6.1.2019, kansallispukuluento. Kansallispukukonsultin pitämä Flammukankaita ja helysolkia – kansallis-

Suomalainen kansallispuku –näyttelystä koottu pienempi kiertonäyttely oli esillä Seinäjoella Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolla 21.10.2018 – 6.1.2019.

Folklandialla Kansallispukuapteekissa palvelivat Minna Koskinen, Marjo Vainio, Tiina Lajunen, Soja Murto-Hartikainen, Bragesta Maria Lindén ja Kansallispukukeskuksesta Taina Kangas.

pukuja kaikilla mausteilla -luento keräsi suuren joukon aiheesta kiinnostunutta yleisöä paikalle. Luennoissa pääpaino oli pohjalaisilla kansallispuvuilla ja niiden ominaispiirteillä.

Folklandialla esillä kansallispuukujen päähineitä

Uusi vuosi käynnistettiin taas tuttuun tapaan Folklandia-risteilyllä. Järjestyksessään 24. tapahtuma jatkaa suosiotaan. Suomen Nuorisoseurat ja Pispalan Sottiisi ovat järjestäneet tätä valtakunnallista folkin talvitapahtumaa jo vuodesta 1996. Tuolloin tapahtuma risteiltiin Turun ja Tukholman välillä. Esiintyjäkokoonpanoja ja ohjelmajärjestäjiä oli tällä kertaa mukana kaikkiaan reilut 130.

Suomen kansallispukukeskus ja Bragen pukutoimisto avasivat yhdessä Kansallispukuapteekin tapahtuman ajaksi. Mukana osastolla oli lisäksi neljä kansallispukualan ammattilaista jakamassa kansallispukutietoutta. Tällä kertaa esiteltiin kansallispuukujen päähineitä ja neuleita. Mukaan oli otettu niin tykky-myssyjä, tanuja kuin neulottuja miesten päähineitäkin. Aihetta täydensivät puvuista ja päähineistä teetetyt kuvatulosteet. Ohjelmassa oli hauska tietovisa, jossa vastattiin päähineaiheisiin kysymyksiin.

Nähtävänä oli myös Johanneksen uuden, vuonna 2017 julkistetun, savakkopuvun aivan omanlainen natsipäähine. Se on mustasta silkkilangasta virkattu aikuisen naisen päähine, jota myös helttuhatuksi

nimitetään. Reuna- ja lakikappaleiden väliin solmitaan pitkät ja tiheät silkkilankahapsut eli heltut. Lisäksi päähineen lakiosa koristellaan sinisin putkihelmin ja valkoisin siemenhelmin tehtävällä helmikirjonnalla. Siemenhelmillä kirjotaan myös reunakappaleeseen muutamia tähdenmuotoisia kuvioita.

Johanneksen puvun esittelyvideo, jossa esitellään myös päähineen pukeminen, löytyy YouTubesta: [GffMNI9DyhY](https://www.youtube.com/watch?v=GffMNI9DyhY)

Puvun työohjeita, kaavoja ja materiaaleja voi tiedustella Johannes-Seuralta: jo-hannesseura@elisanet.fi

Pohjoismaisen kansallispukuseminaarin satooa

Suomen kansallispukukeskus järjesti Jyväskylässä pe 1.2.2019 kaikille avoimen seurantaseminaarin, jossa kerrottiin Pohjoismaisen kansallispukuseminaarinnasta. Viime elokuussa järjestettiin Tanskassa viisi-päiväinen seminaari, jossa teemana oli tällä kertaa neuleet kansan- ja kansallispuvuissa.

Bragen dräktkonsult **Maria Lindén** kertoi elokuisen

Pohjoismainen kansallispukuseminaari kokoontui Tanskassa 6.-10.8.2018. Kuvassa järjestäjään osallistujat omissa kansallispuvuissaan.

viikon ohjelmasta ja tapahtumista. Hänen esityksensä näimme runsaasti kuvia tanskalaisten, ruotsalaisten ja islantilaisten kansallispuhuihin kuuluvista neuleista. Hän kertoi myös ohjelmaan kuuluvasta juhlapäivästä, jolloin kaikki pukeutuvat maansa kansallispuhuihin. Kirkkokonsertin ja kuvauksien jälkeen päivä huipentui yhteiseen juhlapäivälliseen.

Suomen luennoitsijoina toimivat Tanskassa koulutuspäällikkö **Marjo Vainio** ja FT **Marketta Luutonen**. Heidän luennoillaan kuulumme neuleista, virkkauksesta ja neulotuista asusteista omissa suomalaisissa kansallispuvuissamme. Marjo Vainiolla oli mukana runsaasti itse neulomiaan kansallispuukujen sukkia ja päähineitä, joihin pääsimme tutustumaan. Marketta Luutonen valotti neulomisen ja virkkauksen taustoja sekä kertoi mm. Korsnäsin värikkäistä villapaidoista.

Kansallispukekonsultti **Taina Kangas** kertoi Kansallispukukeskuksen ajankohtaisista asioista ja viimeisimmistä pukututkimuksen tuloksista. Hän kertoi myös tykkimyyssyn paperipohjien valmistuksessa tarvittavien puupäiden saatavuudesta. Niitä valmistaa

Ossi Toivainen Pirtteli Oy:stä, puh. 040 7250 379.

Suomen kansallispukukeskuksen toimintaa

Kansallispuvun juhlapäivä

la 5.10.2019 Suomen kansallispukukeskuksen järjestämä Kansallispuvun juhlapäivä -tapahtuma Suomen käsityön museon tiloissa Kauppakatu 25, Jyväskylä.

Juhlistamme **Tuula Tanttula-Murron** pitkää uraa suomalaisten kansallispuukujen parissa. Tarkempi ohjelma löytyy lähempänä nettisivuiltamme. Varaa päivä heti kalenteriisi!

Näyttely Kansallispukukeskuksen Kujalla

10.5. – 27.10.2019 Himoitut helmet – Kansallispuukeräilijän kokoelmasta

Kansallispuukeräilijä **Mari Varosen** rakkaimpia pukuja.

Annuli ja Teemu Perheentupa

Aika yhdistyä?

Suomalaisen Kansantanssin Ystävien ja Kansantanssinuorten Liiton jäsenyhdistysten edustajia kerääntyi 23.3.2019 Helsinkiin keskustelemaan mahdollisesta järjestöjen yhdistymisestä.

Sekä SKY:n että KTNL:n edustajiston kokous antoi viime vuoden lopussa järjestöjen hallituksille tehtäväksi käynnistää tänä vuonna selvitystyö järjestöjen yhdistymistarpeesta ja -mahdollisuuksista. Selvitystyön lähtölaukaukseksi päätettiin järjestää keskustelutilaisuus. Tarkoituksena oli kuulla jäsenistön mielenpiirteitä, selvittää kiinnostusta yhteiseen järjestöön ja kartoittaa yhdistymisjärjestelyn hyviä ja huonoja puolia.

Kyse ei siis olisi edes yksinkertaistettuna yhden järjestön fuusioitumisesta toiseen, vaan uuden yhteisen järjestön luomisesta molempien tarpeet huomioiden. Monissa järjestöissä vastaava järjestely on jo toteutettu viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Keskustelutilaisuus pidettiin järjestöjen vuosikokosten yhteydessä. Sen alusti KTNL:n puheenjohtaja **Sanna Laakso** ja keskustelua johti **Pia Pyykkinen**. Esille nousi monenlaisia näkökantoja ja sekä yhdistymistä puoltavia että vastustavia seikkoja.

Järjestöillä on jo valmiiksi sama päämäärä, samat arvot ja yhteistä toimintaa, joten siinä suhteessa yhdistymiselle ei olisi merkittäviä esteitä. Yhdistymisen vapauttaisi myös hallinnollisia resursseja, kun monet toiminnot, jotka nyt tehdään kaksinkertaisina, saisi yhdistettyä.

Yksi suurimmista ongelmista on kuitenkin rahoitus. KTNL saa valtionapua opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisojärjestörahoista, SKY puolestaan kulttuurijärjestörahoista. Yhdistyessä rahoitus tulee miettiä

kokonaan uudelleen, ja se tuskin pysyy nykyisellä tasolla.

SKY on uudistunut jo monta kertaa

SKY:n on historiansa aikana keksinyt itsensä uudeleen moneen kertaan, joten aika saattaa olla kypsä jälleen yhdelle uudestisyntymiselle.

Järjestö perustettiin 1901 akateemisten herrojen johtamaksi yhdistykseksi keräämään aineetonta perinnettä, mutta toiminta hiipui seuraavina vuosina. 1905 järjestö aloitti ikään kuin alusta kansantanssia ja kansallispukuja harrastavana nuorten yhdistyksenä. Toiminta oli vireää aina ensimmäiseen maailmansotaan saakka, mutta sota ja sittemmin sisällissota tekivät sen käytännössä mahdottomaksi.

Sodan jälkeinen puute harjoitustiloista vaivasi vielä 20-luvulle, mutta siitä huolimatta harrastus nousi jälleen voimakkaana. Esitystoiminnan kasvettua painopiste siirtyi keräämisestä esittämiseen, kehittämiseen ja levittämiseen.

1950-luvulla SKY muuttui alaosastojen myötä kansalliseksi järjestöksi, ja 1960-luvulla tämä toteutettiin virallisestikin jäsenmäärän pian nelinkertaisuudessa. 1982 SKY:n jäsenistä yli puolet oli lapsia ja nuoria. Järjestön varhaisnuorisotoimikunnasta synnytettiin KTNL, joka otti hoitaakseen nuorisotoiminnan.

SKY on jo siis useasti luonut nahkansa, samalla kuitenkin säilyttäen toimintansa ydinajatuksen.

Annuli ja Teemu Perheentupa

Elävä Purpuri –hanke

Suomalaisen Kansantanssin Ystävillä on käynnissä Elävä Purpuri -hanke, jonka tarkoitus on elävöittää paikallista purpuriperinnettä ja tehdä purpuri tunnetuksi kautta Suomen.

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät julkaisi Museo-
viraston tuella Suomalainen purpuri -kirjan uusitun
toisen painoksen tammikuussa 2017. Se lisäsi yleistä
kiinnostusta purpureita kohtaan tanssi- ja paikallis-
perinteen muotona ja poiki kysyntää perinnemu-
toa esitteleviin luentoihin, näytöksiin, kursseihin ja
tanssitupiiin. Lisäksi Museoviraston ylläpitämään
Elävä perintö -wikiin tuotettiin tietoa purpurista.

Lohjalla pidettiin 10.5.2018 onnistunut ja pidetty
purpuritanssitupa (kurssi- ja yhteistanssitapahtu-
ma). Sen jälkeen syntyi ajatus kokeilla kirjan purpu-
reiden viemistä tällä konseptilla ”takaisin” paikka-
kunnille, joista ne on muistiinmerkitty. Purpuritans-
situpa on mukava ja pidetty, sosiaalinen ja yhteisöä
vahvistava toimintamuoto, joka tutustuttaa osallis-
tajat paikkakunnan kulttuuriperintöön.

Hankkeen toteutus

Varsinaisena ideana on tuottaa eri paikkakunnille
osallistavia matalan kynnyksen tanssitupia, joihin
osallistumiseen ei tarvita edeltävää tanssikokemus-
ta. SKY järjestää ohjauksen ja elävän musiikin sekä
tukee tarvittaessa paikallista yhteistyökumppania
tilan järjestämisessä ja markkinoinnissa.

Kiinnostuneita yhteistyökumppaneita etsitään kun-
tien kulttuuritoimista ja paikallisista perinne-, tanssi-
- ja kulttuuriyhteisöistä, esimerkiksi
Nuorisoseurojen, Kalevalaisten Naisten Liiton ja
Kotiseutuliiton jäsenyhdistyksistä sekä suomen- ja
ruotsinkielisistä kansantanssiryhmistä.

Jos paikallisen purpurituvan järjestäminen kiinnos-
taa, niin olkaa yhteydessä SKY:n Toimistoon!

Tarkoituksena on järjestää kaikille avoin maksuton
tapahtuma, johon on mahdollisimman helppo tulla
tutustumaan sosiaaliseen, paikallisperinnettä elä-
vöittävään tanssimuotoon. Päämääränä on pysy-
vämpi vaikutus kuin kertaluontoinen purpuritanssi-
tupa.

Rahoitusta hankkeelle haetaan monilta tahoilta, sil-
lä loppupeleissä kuitenkin kattavuus ja pysyväisvai-
kutukset riippuvat paljon käytettävissä olevista resurs-
seista.

Purpuriperinne

Seremoniallisena häätanssina Länsi-Suomessa,
etenkin rannikkoalueella tanssittu Purpuri on eräs
komeimmista ja näyttävimmistä suomalaisen kan-
sanomaisen tanssiperinteen edustajista.

Tämä pitkä, moniosainen tanssi on alun perin muo-
dostunut useista itsenäisistä tansseista, jotka sitten
ovat liittyneet yhä kiinteämmin toisiinsa muodosta-
en lopulta yhtenäisiä alueellisesti vaihtelevia koko-
naisuuksia. Suomessa on jonkinlainen tieto paikkalli-
sesti tanssitusta purpurista noin sadalta paikkakun-
nalta.

Kansanomaista purpuria on tanssittu 1800-luvun alusta 1930-luvulle sekä suomen- että ruotsinkielisillä alueilla Länsi-Suomessa, etenkin rannikkoalueilla, mutta myös Varsinais-Suomessa ja Hämeessä. Idässä alue ulottuu Pohjois-Savoon. Monin paikoin purpuriperinne on elänyt muistinvaraisena ja muunnellen aina näihin päiviin asti.

Purpuri edustaa poikkeuksellisen pitkään jatkunutta ja elävää perinnettä. Vaikka purpurit ovat aikanaan olleet osa yleiseurooppalaista kulttuuria, vain Suo-

nessa ne kehittyivät kaikkien kansanluokkien yhteiseksi tanssiperinteeksi.

Hääpurpuriin on saattanut osallistua yli sata paria ja se on kestänyt tuntikausia, onpa saattanut jatkua vielä seuraavanakin päivänä. Vuoroja ei tanssittu yhteen menoon, vaan syöminen, juominen ja seurustelu katkaisivat tanssin sopivin välein.

Leena Pihlman

Kansantanssiryhmä Kimara 40 vuotta

Joensuulainen kansantanssiryhmä Kimara on tanssunut jo 40 vuotta. Vuonna 1978 se aloitti Rakenusliiton ryhmänä **Helena Ahosolan** ohjaamana ja liittyi Suomalaisen Kansantanssin Ystävien jäseneksi vuonna 1988 ohjaajanaan **Leena Pihlman**.

Kimaran 40-vuotisjuhla pidettiin tämän vuoden puolella helmikuussa.

Ryhmä tanssii perinteisiä suomalaisia kansantansseja, ja osa ryhmästä tanssii myös historiallisia tansseja. Kimara on osallistunut 13 kertaa SKY:n kesäpäiviin ja 11 kertaa Nordlekiin.

Esiintymisasuina kimaralaisilla ovat kansallispuvut ja kauniit feresit.

Istumassa alkuperäiset jäsenet Mikko Vanninen, Eija Kinnunen ja Seppo Koukku ja ohjaaja Leena Pihlman

Kuva: Leena Pihlman

Esa Vilhonen

Aika on lähteä, aika on...

Esa Vilhonen toimi Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus (KEK) Ry:n puheenjohtajana viime vuoden loppuun asti. Tässä hän kertoo huomioitaan suomalaisen kansantanssin näköalapaikalta.

Kirjoittelen tätä tarinaa Etnogaalan, FolkForum ja Folklandia alla lopetettuani 31.12.2018 Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus KEK Ry:n hallituksen puheenjohtajana. Olen ollut kansantanssin ja kansanmusiikin viennin- ja tuonninedistämis- tehtävissä Folklore Suomi Finland Ry:n puheenjohtajana ja sittemmin KEKin hallituksen varapuheenjohtajana ja nyt puheenjohtajana. Aika on nyt osaltani tullut lähestulkoon täyteen, varmaan monen mielestä vihdoinkin, itse ainakin koen niin. Mutta samalla kun jostain luopuu, avautuu uusia mahdollisuuksia. Niitä ajattelin sivuta tässä tarinassa.

Suomen Eduskunta ratifioi UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen (Immaterial Cultural Heritage - ICH), vuodelta 2003 - sanoisin lopultakin – vasta vuonna 2013. Siinä on kysymys elävästä kulttuuriperinnöstä. Ei elävän perinnön suojelu suinkaan tarkoita museointia vaan aivan päinvastoin, vielä toimivan perinteen suojelua. Oma kiinnostukseni on keskittynyt erityisesti kansantanssiin, sitä ei voi kieltää. Meillä kansantanssin ja pitkälti myös kansanmusiikin yhteydet juuriin ovat kuitenkin katkenneet aikoja sitten ja juuret löytyvät arkistojen kätköistä. Laajemmin perinne kulkeutuu ammattiopettajien kautta, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta (esim. Kaustisen viuluperinne)

Meillä on jo hyvän tovin ollut kansantanssin ammattiopettajien koulutus Oulun Ammattikorkeakou-

lussa. Se on näkynyt sekä paljon hyvässä että osin muutamissa haasteissa. Kun olen viimeisten vuosien aikana katsellut hyvien tanssiryhmien hyvin tehtyjä ja harjoitettuja esityksiä, on minua noussut vaivamaan yksi mielestäni keskeinen asia. Ja se liittyy juuri tanssin juuriin ja sitä kautta tanssin sisimpään.

Sitä on lähdeittävä tarkastelemaan hieman kauempaa. Kansantanssiryhmien ohjelmisto 50 vuotta sitten perustui Kisapirttiin ja myöhemmin Tanhuvakaan. Teosten arvoa ei voi mitenkään väheksyä, päinvastoin. Ne antavat kuitenkin vain yhden variaation erittäin monipuolisesta materiaalista, lisäksi tansseista on merkitty muistiin ensi sijassa kuviointi ja ehkä joitakin kirjallisia suuntia siitä, mistä tanssissa on kysymys. Labanotaatiota tai muuta vastaavaa tarkemmin tanssin kuvaavaa muistiinmerkintätapaa ei ole Suomessa historiallisesti käytetty. Suomessa käytetty tapa jättää paljon tilaa tulkinalle ja tyylinnoille. Jossakin vaiheessa tyyli pyrki nousemaan voimistelun puolelta ja dominoimaan ”oikeana tyylinä”. Ja aika monessa oikeasta tyylistä käydyssä keskustelussa olen ollut mukana. Merkittävä havainto itselleni oli Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry:n julkaiseman Vironvakan kirjoittajan, virolaisen folkloristin ja tanssintutkija Kristjan Toropin teksti teoksen esipuheesta vuonna 1991: ”Kansantanssikirjan laatiminen on vaarallista, koska harrastajilla on taipumus suhtautua kirjoitettuun sanaan uskonnollisen dogmin tavoin ... Suosittelen suhtautumaan ai-

KEK:n vanha puheenjohtaja Esa Vilhonen ja uusi puheenjohtaja Petri Hoppu vasaranvaihtotunnelmissa.

neistoon kuin kaavoihin, luustoihin, jolle lihan, veren ja hengen voi antaa ainoastaan nuori, elävä tanssiva ihminen, joka luo tanssin aina uudestaan”.

Viola Malmi loi karjalaiselle tanssille tanssin tutkista juurista ja venäläisen baletin karaktääristä nousevan oman tyylin: karjalaisen karaktäärin, jossa kuitenkin tärkeän osan rakentaa karjalainen kansanluonne. Karjalaisen tanssin tulkinta ja tyyli ovat osoittautuneet monille Suomen Karjalan ja Karjalan Tasavallan ulkopuolisille ryhmille erittäin haasteelliseksi. Sama koskee myös muiden kuin suomenruotsalaisten esittämää menuettiperinnettä. Kummastakin on löydetty keskeiset liikkeet ja kuviot, mutta tanssin sisin on jäänyt liian usein keskeneräiseksi tai jopa kokonaan syventymättä. Länsisuomalainen perinne, polskia lukuun ottamatta, on jäänyt viime vuosina lähestulkoon kokonaan käyttämättä. Paritanssit ovat keskeinen osa uudempaa tanssiperinnettä ja onneksi niiden ympärillä on lähtemässä

hanke liikkeelle. Toivottavasti sitä kautta löydetään uudelleen kansantanssin syvin sisin.

Koreografiat ovat edelleen – ja olivat jo ennen ammattiopettajien koulutuksen aloittamista – olemassa olevien/opettajien elementtien uudelleenjärjestelyä ja tanssin tyylistä tuli koreografin luomus, ei tanssin juurista nouseva tanssijoiden ja koreografin yhteinen kokemus. Oman lukunsa tähän lisää monien ammattikoulutettujen tanssinopettajien laatimien koreografioiden silmiinpistävä samantyyliisyys. Juurista nouseva kokemus tekee kansantanssista kansantanssia ja erottaa sen omaksi, uskottavaksi tyyli-lajikseen tanssin kentällä. Meillä näyttää, uskon että tahtomatta, edetyn varsin kauas aineettoman kulttuuriperinnön hengestä. Kannustankin tanssintekijöitä syventymään arkistojen aarteisiin ja löytämään sieltä ainekset oman ja kunkin ryhmän omin-takeisen identiteetin/tyylin rakentamiselle.

Petri Hoppu

Yksi plus yksi on isompi yksi

Pareittain tanssiminen on vanha ilmiö, joka tunnetaan eri puolilla maailmaa monissa muodoissa. Kuitenkin Euroopassa renessanssiajalta lähtien kehittynyt paritanssi on poikkeuksellinen siinä suhteessa, että se oli 1900-luvulla monin paikoin dominoiva tanssimuoto. Vaikka dominanssi onkin nykyään väistynyt, paritanssiin liittyvä tanssin ja ruumiillisuuden hahmottaminen nousee eri yhteyksissä esiin yhä uudelleen. Kyse on kulttuurin ja yhteiskunnan peruskenteistä ja niiden muutoksista.

Mihin paritanssin suosio perustuu? Asiaa voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta: esimerkiksi juuri yhteiskunnan rakenteiden tai sitten inhimillisen kokemuksen kautta. Saksalainen yhteiskuntatieteilijä **Henning Eichberg** esittää liikkumisen kehittyneen ajan ja tilan vapaasta käytöstä kohti rajattua ja säännösteltyä toimintaa. Hänen mukaansa esimerkiksi keskiajalla tanssiminen tapahtui erilaisissa luonnonympäristöissä ja jatkui epämääräisen ajan, kun taas paritanssi toi mukanaan määrättyssä tilassa tapahtuvan ja musiikin mukaan jäsentyvän toiminnan. Ruotsissa ja Suomessa näin kävi ennen kaikkea polskan yleistymisen myötä 1600- ja 1700-luvuilla.

Edelleen Eichberg korostaa, että ihminen suuntautuu maailmaan ruumiinsa kautta, ja yhteiskunta on se, jossa tämä suuntautuminen tapahtuu. Paritansseissa ihmisruumis jatkuu toisen ihmisen ruumiin-

seen ja muodostaa tämän kanssa kokonaisuuden, joka on enemmän kuin osiensa summa: kahden tanssijan yhdistyminen tuottaa paritanssissa uuden itsenäisen yksikön. Tämän yksikön nouseminen tanssimisen peruselementiksi liittyi aikanaan kiinteästi ihmisruumiin kautta tapahtuvan järjestyksen ja organisoinnin ihanteisiin. Pareittain tanssiminen ei ollut vain tanssikansan asia, vaan sen kautta rakennettiin modernia yhteiskuntaa.

Kuri ja järjestys eivät kuitenkaan olleet paritanssin syy vaan seuraus. Paritanssin nautinto, tiivis yhteys toiseen ihmiseen, oli keskeinen tekijä siinä, että vaikkapa suomalainen rahvas alistui säänneltyihin muotoihin, jotka olivat paritanssin toteutumisen edellytyksenä. Yhteiset muodot mahdollistivat yksilöllisen liikkeen ja kokemuksen sulautumisen tanssivan yhteisön jaetuksi flow-kokemukseksi.

Juuri tämä voimakas kokemus selittää sen, että paritanssi on säilyttänyt suosionsa yhteiskunnan muutoksesta huolimatta. Paritanssin funktiot ja käytännöt ovat monelta osin toisenlaisia kuin vaikkapa 50 vuotta sitten, mutta tanssin nautinto pysyy. Nykyihmiselle paritanssin jaettu ruumiillinen kokemus onkin pelastava keidas individualistisen erämaan tunneköyhyyden keskellä. Paritanssi koskettaa ja liikuttaa: siksi sitä kaivataan ja siksi siitä nautitaan.

Riina Hosio

Vastuullista kirjeenvaihtoa

Luin Itsenäisyyspäivänä Helsingin Sanomista **Sofi Oksasen** esseen, jossa hän kirjoitti isänmaallisuuskäsitteen vinoutumisesta suomalaisessa kulttuurissa. Tiivistetysti Oksanen väitti, että isänmaallisuus-sana on saanut suomalaisessa kulttuurissa negatiivisen leiman ja että se yhdistetään entistä herkemmin ja nationalismiin. Oksanen viittaa esseessään kirjailija **Jyri Peretskoihin**, jonka mukaan isänmaallisuudesta on tullut ruma sana Suomessa. Tilannetta ovat edesauttaneet Peretskoin mukaan seuraavat kolme ryhmää: isänmaallisuudella valheellisesti ratsastavat rasistit, heitä pilkkaavat tahot sekä näiden kahden ryhmän ristipaineessa olevat väliinputoajat, jotka eivät rasismisyytöksen pelossa uskalla tuoda esille omaa isänmaanrakkauttaan.

Minä tunnistan kuuluvani tähän pelkäävään porukkaan. Sattumalta, jo ennen kuin luin Oksasen kirjoitusta, Itsenäisyyspäivänä tulin sanoneeksi lenkkitoverilleni ”niin, ihanan virkistävää ajatella, että isänmaallisuushan on puhtaan hieno ja hyvä asia!”. Täysin itselleni yllätyksenä tullut ajatus, jota sitten jäin miettimään enemmän.

Aloitin kansantanssiharrastuksen 6-vuotiaana Rovaniemellä. Vaikka paikkakuntaan nähden tanhuharrastajia oli paljon, ja vähintäänkin joka toinen ikätoverini oli ainakin kokeillut tanhua, niin ei silti puhuttu kovinkaan ”coolista” harrastuksesta. Harrastinhan minä partiotakin, eli tulin valinneeksi juuri ne kaksi harrastusta, joiden myötä sai osakseen hurjasti kavereita itse harrastuksesta ja ämpäreittäin ivailua harrastuksen ulkopuolelta.

Seisoin kyllä todella ylpeästi molempien harrastusten takana. Tuntui ihanan erityiseltä saada lupa poissaoloon koulusta esiintymisen vuoksi. Raahasin

kansallispukuani pukupussissa tärkeänä, ja ennen kaikkea ylpeänä. Ajoittain koin olevani jopa vähän parempi ihminen kuin muut: minä kuitenkin ymmärsin, kuinka tärkeä juttu kansantanssi oli. Olen hikoillut Rovaniemen kansallispuku päälle aika monet keikkahiet, eikä puku tunnu ensisijaisesti juhlasulta, vaan enemmänkin hyvin läheiseltä ystävältä, joka on minulle usein itsestäänselvyys.

Olen huomannut karttelevani kansallispuvun käyttöä nyt aikuisiässä samalla tavalla kuin isänmaallisuus-sanaakin. Yksin en sitä kehtaa pukea päälle. Olen vältellyt puvun käyttöä mm. seuraavin tekosyin ”se (Rovaniemen kansallispuku) on jo niin hikoiltu” tai ”haluan muuttaa mielikuvia kansantanssista, voihan sitä tanhuta ilman kansallispukua-kin”. Todellisuudessa olen vain ujostellut kansalliseksi symboliksi mielletyn puvun käyttöä. Pahimmillaan olen pelännyt esittäytyä uusille ihmisille kansantanssijaksi, koska olen pelännyt leimaantuvani erityisen isänmaalliseksi.

Oksasen kolumni muistutti minua siitä, että on olemassa positiivista ja haitallista isänmaallisuutta. Mielestäni kansantanssin ja kansanmusiikin harjoittaminen on ennen kaikkea positiivista isänmaallisuutta, eli omasta avoimesta perinteestä iloitsemista. Se lisää suvaitsevaisuutta jo siksi, että perinne ei ole yksin Suomen rajojen sisäpuolelle muotoutunut, vaan sisältää valtavasti laina-aineksia ja yhteneväisyyksiä monenlaisista kulttuureista.

Kansantanssi ja kansanmusiikki kuuluvat kaikille. Kaikille avoimesta perinteestä iloitseminen on upeaa ja voimaannuttavaa. Se luo yhteisöllisyyttä, joka ei ole poissulkevaa, vaan mukaansa ottavaa. Siitä sietää puhua, siitä sietää olla ylpeä.

Säde Stål

Tanssimylly 2019

Tanssimylly on kohdallani yksi odotetuimmista tapahtumista, olin sitten tanssijana tai yleisössä. Tai oli, mutta on taas. Oli ajanjakso, jonka koin vähän suruisaksi. Ryhmät olivat toinen toistaan parempia, hyviä jopa puuduttavuuteen asti. Pohdin, onko minulla enää edes sijaa tulla lavalle, saatikka että toisin sinne jonkun ryhmän.

Jollain ohjauskurssillakin esitettiin kysymys: "Mistä tuomarit pitävät?" Olin hieman allapäin tästä kysymyksestä, onhan tanssiminen ja esityksiin valmistautuminen myös muulla tavalla tavoitteellista kuin se, mitä tuomareiden palautteessa on.

Kuinka ilahtunut olenkaan tämän vuoden ryhmistä: ilahtunut todetessani, että eri tasoiset ryhmät ovat löytäneet tiensä takaisin Tanssimyllyyn. Jo etukäteen pystyi ennustamaan tulevan Tanssimyllyn olevan monipuolinen monella eri tapaa, joista rosoisuuskaan ei tulisi jäämään pois.

Kaikkia ryhmiä en valitettavasti päässyt näkemään, ja tässäkin mainitsen vain pari. Ryhmät kuten esim. Patiini Jokioisilta edusti juuri sitä rosoisuutta, jota olen kaivannut. Uskaltanen sanoa, etteivät he tavoitelleet Mestaruus-sarjaa, mutta juuri heidän kaltaisensa ryhmät tekevät tapahtumasta mielenkiintoisen.

Yleisesti voin todeta, että tanssitaidon kehittyminen eteenpäin kahdessa vuodessa on ollut huomattava. Ryhmät ovat edistyneet ja niiden sisällä yksilöt ovat tehneet tietoisesti ja tiedostamattaan paljon työtä.

Ilmastuttavaa oli nähdä myös esim. Sorokoskan raavaiden miesten painonsiirrot, jotka todella ovat painonsiirtoja. Kyynelkanavat aukesivat Särämä-ryhmän esityksessä, jossa oltiin aikuismuskarin äärellä.

(Mikä sen paukutettavan tuubin nimi onkaan?!)

Kuinka hienon äärellä ollaan, kuinka moneen kansanperinne taipuu, kuinka arvokasta on olla osallisena tässä yhteisessä yhteisöllisessä folkin meiningissä! Harvoin näkee myös yli 55 v -sarjassa aloitettavan parisoololla (Suiverot). Olipas luonnikasta!

Monilla ryhmillä oli otettu käyttöön eri rytmitykset. Body percussion on nousussa, mutta en olisi uskonut sen näin nopeasti näkyvän myös ryhmien esityksissä. Nyt niissä ryhmissä, jotka näin, ei ollut laulamista kovin paljon. Liekö rytmittely vienyt sijaa tältä? Tärkeintä kuitenkin on, että omaa kehoa hyödynnetään muutoinkin kuin tanssimalla.

Toinen yksityiskohta, joka kiinnitti enemmän huomiota, oli tietynlainen tasa-arvoisuus näkyen esim. housutyyppisinä vaatteina ja tanssiminen miesparina. Enää ei välttämättä koettu tarpeelliseksi so-

Kuva: Petri Klivenen

Särmä-ryhmän esitys avasi kyynelkanavat.

vittaa kuvioita siten, etteivät miehet kohtaisi parina, eli miehet löytyvät myös enemmän tai vähemmän “tytön paikalta”.

Lavalla näkyi niin perinteisempää muotoa kuin tanssiteatteria. Itse toivon vastaisuudessa näkeväni nämä molemmat ääripäät ja kaikki niiden välimuodot samassa tapahtumassa. Jos tapahtuma paisuu liikaa, on se vain positiivinen ongelma! Mielestäni on tärkeää päästä näkemään kansatanssin moni-

muotoisuus. Yleisömyllyssä ehdotettiin tapahtumaa kehitettävän myös esim. illanvietoin. Itse ajattelin kauhulla, nottako mitenkä oman jaksamisen kanssa käy suhteessa katselmusesitykseen, koska ehdottamasti haluaisin osallistua kaikkeen - positiivinen ongelma sekin!

Lohjan Purpuri

Suomalaisen Kansantanssin Ystävien ja Kansantanssinuorten Liiton kesäjuhlan järjestävät tänä vuonna Nummi-Pusulan Tanhuujat Lohjalla. Tämän vuoden tapahtuman teemana on iloinen yhdessäolo, ja tapahtumasta on pyritty rakentamaan yhdessäöloön, yhdessä soittamiseen ja yhdessä tanssimiseen keskittyvä rento kaksipäiväinen iloittelu.

Jos et ole tulossa mukaan tanssijana tai soittajana, niin yleisölle on tarjolla avajaiset Lohjan torilla lauantaina 8.6. klo 12.00 ja siitä eteenpäin kansantanssiryhmien ohjelmaa torin lavalla.

Illan koittaessa yleisö on tervetullut mukaan kello 19.00-23.00 kunnon vanhanajan pelimannitansseihin Työväentalolle. Luvassa on valssia, jenkkää, polkkaa, sottiisia ja mitä niitä onkaan.

Sunnuntaina ohjelmassa on lyhyt kulkue pelimannien johtamana Harjun portailta Lohjan torille n. 13.30-13.40. Noin klo 14.30 torilla tanssitaan kesäjuhlan päänumerona Suomen Suurin Purpuri, jota säestää suuri pelimanniorkesteri. Kaikille on vapaa pääsy katsomaan, kun sata paria tanssii Lohjan purpurin Lohjan torilla!

Kalenat

Vuoden 2019 Kalenat järjestää Suomen Nuorisoseurat yhdessä Karjalaisen Nuorisoliiton ja Saimaan Nuorisoseurojen kanssa 6.-9.6.

Kalenat ovat Suomen suven merkittävien lasten ja nuorten kansantanssifestivaali, ja kaikenikäiselle yleisölle avointa ohjelmaa löytyy jokaisena päivänä:

To 6.6 klo 15-16 Keikkuen ja ketkutellen

Pe 7.6 klo 16.30-17.30 Kisaillen ja kirmaillen

Lasten ja nuorten kansantanssiryhmät esiintyvät kaupungilla. Tule nauttimaan taitavasta tanssista ja ilahduttavista esiintyjistä.

Pe 7.6 klo 18-19 Kurnauskista ja kipinöitä - kansantanssikonsertti Lappeenranta-salissa

La 8.6 klo 18-19 Taitaen ja tömistellen - kansantanssikonsertti Lappeenranta-salissa

Lasten ja nuorten kansantanssiryhmät eri puolilta Suomea tarjoavat tanssin riemua, taitoa ja elämyksellisiä hetkiä.

La 8.6 klo 15-15.45 Satukissan saloilla - kansantanssikonsertti Lappeenranta-salissa

Kansanperinteestä kumpuavaa sadunomaista tanssiteatteria lapsille ja lapsenmielisille.

Kalenoiden Karjalainen kammari on avoin kaikille ja kaikenikäisille. Pe 7.6 klo 11 -16 sekä la 8.6 klo 11-16. Kammarissa mm. pieniä puuhapisteitä ja muuta ohjelmaa päivien mittaan.

Osana Kalenoita lappeenrantalaisille tarjotaan paritanssiopetusta tanssinopettajan johdolla. Matala kynnys ja ovet leveällä - tämä sopii kaikille! Tervetuloa la 8.9 klo 14.30 ja klo 15.30

Festivaalin pääjuhla järjestetään Lappeenrannan jäähallilla tapahtuman päätöspäivänä sunnuntaina 9.6. klo 14. Yhteisessä tanssiteoksessa lapset ja nuoret käsittelevät suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta tanssin ja teatterin keinoin.

Esko Kannusmäki

Kansantanssia kirjallisuudessa 32

Sitten näin syrjäsilmillä M'dhara Vitan saapuvan saliin.

Hänellä oli yllään puku, joka julisti vuosikertansa osapuilleen 1970-luvulle. Housunlahkeet olivat leveät, kun taas vyönseutu, joka oli varmaan aikoinaan istunut kuin valettuna hänen kupeellaan, oli kääritty ylös ja sidottu vyötäisille vanhalla solmiolla. Takissa oli kaksi takahalkiota. Kirkkaanvihreän paidan kaulus peitti takinkauluksen. Päässään hänellä oli ikäisensä miesten suosima hattu, mutta se oli niin rennosti kallellaan, että melkein kätki toisen silmän. Ja jalassa hänellä oli kolmannes eläkkeestään.

”Ko, Michael Jacksonska”, Jeremieh sanoi töniesämme toisiamme.

M'dhara Vitalis nyökkäsi meille ohimennen, kun hän jalkakipujaan paljastamatta asteli verkkaan tanssilattialle.

Ja sitten hän tanssi.

Vartijan borrowdale meni mbaresdaleksi. Dzinganisayin liikehdintä osoittautui amatööriaskelteleksi. Nyengeterayin uutuudet paljastuivat koke mattoman nulikan pintakeikailuksi. M'dhara Vitalis tanssi heidät pois parketilta, katsomaan sivusta siinä kuin me muutkin. Me töllötimme suu auki hänen reebokiaan ja vesipumppuaan. Hän ällistyi meidät juoksevalle miehelleen. Hän teilasi meidät robotilaan. Ja hänen käärme- ja breaktanssinsa saivat meidät kavahtamaan seisaalle ja sanomaan ho-o. Hänen kuukävelyensä olisi saanut itse Michaelinkin kavahtamaan seisaalle ja sanomaan ho-o. Lava tyhjeni, kunnes vain hän ja kuosien ja kankaiden opettaja tanssivat.

M'dhara oli tässä. Opettaja oli tuolla.

Opettaja oli tässä. M'dhara Vitalis oli tuolla.

M'dhara Vitalis liikkui lanteitaan. Opettaja liikkui vyötäröään.

M'dhara Vitalis liikkui kaulaansa ja päätään.

Opettaja teki konstikkaan käsikiemuran.

M'dhara teki komeaa jalkatyötä mapantsula-tyyliin.

Opettaja kohotti oikean jalkansa lattiasta ja ravisti oikeaa pakaraansa.

Ja sitten Felicitas pani soimaan Chamunorwa Nebeta and the Glare Expressin. Kun Tambai Mese Mujairanen alkusävelet tulvahtivat saliin, näimme

M'dhara Vitalisin muuttuvan. Hän ketkautti kupeitaan. Hän sulki silmänsä ja vihelteli. Hän kääntyi selin meihin, pyllisti meille takahalkiostaan ja sanoi: ”Pesu, pesu”, nykäisten takkia ensin toiselle ja sitten toiselle puolelle.

”Katsos tuota vyötäröä”, sanoin Jeremiahille.

”Chovha George!” sanoi piiripäällikkö.

”Olisinpa nainen”, sanoi Jeremiah.

Tämä viimeinen tanssi sinetöi kaiken, ja kuosien ja kankaiden opettaja luovutti lavan. Huutoäänestyksellä M'dhara kruunattiin Mupandawanan tanssimestariksi. Sitä iltaa Mupandawana ei koskaan unohtaisi.

*Petina Gappah: Tanssimestari ja muita tarinoita
Zimbabwesta*

Tanhun tasapaino

Jos ja kun puhutaan - ja miksei puhuttaisi? - tasapainoilusta kansantanssissa, niin lukija saattaa perin kärkeästä rynnistää erheellisiin johtopäätöksiin. Ja miksei rynnistäisi? Sannottakoon siis suoraan, jos vielä ehtii, eikä kukaan ole vielä rynnistänyt mihinkään taikka kaatunut ah-terilleen, että tässä tarkoitetaan nyt nimenomaan sitä itseään. Siis tasapainoa.

Ei vaikkapa esitysjännittämisen kauhun ja silkan tanssimisen ilon tasapainoa. Tai Tanhuvakan tinkimättömän seuraamisen ja tarinallisen tanhuteatterieepoksen tasapainoa ohjelmistossa. Tai pikkukeikkojen ja kenttäohjelmien tasapainoa vuoden kulusa. Vaan ihan pystyssä pysymistä, noin yksinkertaisesti ja suoraan sanottuna.

Sen verran ehkä voi näin huonompikuntoisena aiheen syrjään hiukan luistaa, että on kansantanssissa sekin tasapaino, että jos ja kun pysyy pystyssä parin tunnin kartsuharjoitukset, niin muutamana seuraavana päivänä saattaa miettiä, että ovatko tanssista saatava ilo ja siitä seuraavat krempat nyt ihan kohdillaan.

Siihen löytynee sopiva tasapaino lajia tukevalla kuntoharjoittelulla, kuten reippaalla kävelyllä ja rappusten käyttämisellä. Toki muutamaa kertaluokkaa vaativampi ohjelmisto saattaa kysyä hiukan määrätietoisempaa fitnestreeniä useampana päivänä viikossa, jotta päästään tasapainoiseen harjoitteluun.

Tasapainosta piti sanomani, että iän myötä se saattaa heikentyä. Siis se pystyssä pysymisen taito, noin yksinkertaisesti. Siihen toki auttaa kansantanssi, jossa tasapainolihasisto saa välillä tehdä töitä ihan reippaasti. Niin että sen seuraavakin päivänä huomaa.

Onhan se myös tunnustettava, että myös itse tanssin taito saattaa heikentyä, kun ei vaan enää pysty kykenemään. Siihen tosin usein auttaa hyvä tasapaino, jota voi harjoituttaa tanssimalla.

Tanssin ja tasapainon välillä vallitsee siis sellainen metka tasapaino, että tanssissa paitsi vaaditaan tasapainoa, myös vaalitaan sitä. Vanheneva kansantanssija saattaakin jäädä tällaiseen noidankehään, jossa kunto ja tasapaino pysyvät hyvänä vuodesta toiseen, vaikka kuinka tanssisi...

Teemu Perheentupa

Vallankumouksellinen valssi

Valssin historia alkaa saksalaisista talonpoikaistansseista 1700-luvun loppupuolella ja johdtaa Tonavan jokilaivoilta diplomaattien villitykseksi ja kaikkien yhteiskuntaluokkien yhteiseksi yleismaailmalliseksi ajanvietteeksi.

Saksankielisen alueen eteläosissa Böömistä Elsassiin tunnetaan tanssi nimeltä Zweifacher. Varhaisimmat merkinnät *Zweifacherista* ovat vuodelta 1740, mutta jo vuosisadan alussa G.F. Telemann oli käyttänyt vastaavaa muotoa sävellystensä osana.

Zweifacher koostuu nimensä mukaisesti kahdenlaisesta askeleesta; tasajakoisesta pistosta ja kolmijakoisesta valssista - saksalaisittain Dreheristä ja Ländleristä. Kummallakin näistä on toki tanssin historiassa oma asemansa myös itsenäisinä tansseina, mutta ensi kertaa ne tavataan Zweifacherissa.

Tanssissa tahtilaji siis vaihtuu lennossa muutaman tahdin välein. Kummalla kyllä, Zweifacheria pidetään helppona ja rentona tanssina, koska askelikoja on "vain" kaksi, ja musiikki kertoo kumpaa käytetään.

Ländleristä valssiksi

1700-luvun lopulla Wienin kaupunki kasvoi voimakkaasti, ja ympäröivältä maaseudulta rahdattiin jatkuvasti tavaraa ja väkeä Tonavaa myöten kaupunkiin. Monet lautturit ottivat matkalle huvitukseksi

mukaan maalaismuusikkoja, jotka viihdyttivät sekä matkustajia että miehistöjä jokimatkalla. Perillä Wienissä muusikot soittivat viinituvissa ja kestkieveareissa odottaessaa lauttojen purkamista ja paluumatkaa. Soittajien ohjelmisto koostui lähes kokonaan Ländleriestä, talonpoikien paikallaan pyörivästä kolmijakoisesta tanssista, josta tuli suosittua myös Wienissä.

Tämä versio tanssista levisi Ranskaan ja Englantiin nimellä Allemand, saksalainen. Suomalaisessa tanssiperinteessä sitä lähimpänä on Viron valssi, jossa vasemmat kädet muodostavat kaaren tanssijoiden yläpuolelle.

Kyseessä oli siis suhteellisen hidastempoinen tanssi, jossa tanssijat kiersivät toisiaan vaihtaen käsiotteita, pyörien aina välillä yhdessä valssimaisesti. Talonpoikaiseen versioon kuului myös polkaisuja ja taputuksia, jotka kaupunkilaiset jättivät pois epäeleganttina.

Napoleonin sotien keskellä Wienistä tuli Itävallan pääkaupunki ja samaan aikaan Ländleriestä oli ke-

hittynyt kevyempi, tanssiotteessa tanssittu pyörivä versio. Tanssi oli myös niin yksinkertainen, että kuka tahansa saattoi sen oppia, ja se levisikin kaupungissa ympäristöineen kulovalkean tavoin tullen erittäin suosituksi. Siinä ei ollut vuoroja, ei monimutkaisia otteita tai askelsarjoja, vaan ainoastaan yksinkertainen askelikko, jota toistettiin samaan suuntaan pyörien, kunnes musiikki loppui.

Valssidiplomatiaa

Wienin rauhankongressi 1814-15 toi kaupunkiin satoja diplomaatteja, ja kaikki yrittivät tehdä vaikutuksen muihin järjestämällä toinen toistaan suurellisempia tanssiaisia. Tanssiaiset olivat osa diplomati-aa, niiden aikana epämuodollisissa tapaamisissa järjesteltiin Euroopan asiat tavalla, joka kesti aina ensimmäiseen maailmansotaan saakka. Kongressi sai kin lempinimen Tanssiva kongressi.

Seurauksena oli valssimania. Wieniin syntyi lukuisia pysyviä tanssipalatsia useampine tanssisaleineen, joissa kaikissa soi valssi pitkälle aamuyöhön. Pääsyä saleihin ei rajattu säädyn tai varallisuuden mukaan, vaan ensimmäistä kertaa kaikki säädyt tanssivat yhdessä samaa tanssia.

Koska tanssitaito ei enää erottanut eri säätyjä toisistaan, syntyi erillinen tanssiaisasu korostamaan varallisuutta ja syntyperää. Pian kavaljeereilta edellytettiin valkoisten hansikkaiden käyttämistä tanssies-

sa, jota hiki ei tarvellut daamin arvokasta asua. Wienin käsityöläistö oli täystyöllistetty valmistaessaan yhä uusia tanssiaisasuja ja -kenkiä, rakentaessaan tanssipaviljonkeja ja koristelleessaan niitä.

Vanhan, vahvasti luokkakajoisen maailman kadotessa sotien ja vallankumousten jylinään, eurooppalaiset omaksuivat suorastaan kuumeisesti tämän uuden tanssin, joka ei erottanut luokkia tai kansoja toisistaan, vaan johon kuka tahansa saattoi ottaa osaa.

Valssi Suomessa

Meille Suomeen valssi levisi heti 1800-luvun ensi vuosina. Pietarin hovissa sitä oli tanssittu jo 1798. Ainakin ylemmän luokan nuottikirjoissa valssien lähteenä näyttää olleen sekä Saksa, Ranska että Englanti, ja hiukan myöhemmin vahvasti myös Venäjä.

Huomattakoon, että vielä vuosisadan puolivälissä katrillit olivat edelleen illanviettojen suosituimmat tanssit, niitä tanssittiin aina 3-4 yhtä valssia kohden. Siinä missä valssi oli seurapiireille usein pikemminkin katrillin yksi vuoro, kansakin tanssi sitä ryhmätansseina, kuten Raatikko tai vaikkapa Ruotsinkatrilli Viitasaareltä.

Luova kansa tanssi valssia monin eri tavoin. Suomalaisen kansanomaisen tanssin aineistoissa on monta mainintaa vanhasta valssista, jota ilmeisesti tanssittiin hypähtelevästi. Joskus vanhan valssin rinnalla on käytetty termejä juoksuvalssi ja hoppavalssi, mutta useammin nuo termit viittaavat ihan erillisiin tai toisenlaisiin tansseihin (varsinkin hoppavalssi).

Lähteiden perusteella kansanomaista valssia tanssittiin 1800-luvun loppupuolella reippaammin ja hypähtelevämmin kuin myöhemmin. Esim. 1880-luvulta tunnetaan raskaaksi mainittu versio, jonka askeleet olivat korkeita ja pitkiä. Säestävän laulun perusteella kyseessä on paakarin valssina tunnettu variaatio, jonka melodia on nykyään tunnettu nimel-

lä "Ah sä rakas Augustin". Kyseessä lienee pisimpään käytössä ollut valssisävelmä, sillä se tunnetaan jo 1700-luvun lopulta.

Kansanomaisten muunnelmien lukumäärän ja askelikkujen selvittämistä vaikeuttaa tavattomasti se, että samalla askelikolla oli eri nimi eri paikkakunnilla. Esimerkiksi Yngvar Heikel kertoo, että Helsingin seudulla hoppavalssia kutsuttiin myös yksiaskelvalssiksi ja sitä tanssittiin kuten kaksiaskelvalssia. Se puolestaan on kuin jenkkapyörintää kolmijakoiseen musiikkiin.

On tanssittu yksiaskelvalssia, kaksiaskelvalssia, kolmiaskelvalssia, vanhaa valssia, loikkavalssia, juoksuvalssia, siliäävalssia, viron valssia, hoppavalssia, nigvalssia (niiausvalssia), kasakkavalssia, paakarin valssia, reisivalssia ja varmaan vähintään saman verran valsseja, joiden nimet sekä askelikot ovat jääneet tallentamatta.

Valssi pitää pintansa

Sittemmin kaikki nämä paikalliset ja kansalliset muunnelmat ovat jääneet unohduksiin, ja korvautuneet maailmalla syntyneillä vakioiduilla askelikoilla.

Kun valssi ylitti Atlantin 1830-luvulla, se hidastui ja muuttui hillityksi ja arvokkaaksi Boston-valssiksi. Sen pohjalta vakiintui joskus vuosisadan lopussa hitaan valssin paikallaan pysyvä eteen-sivulle-viereen perusaskelikko, joka nykyään lienee käytetyin häävalsina sekä ahtaiden tilojen lavavalssina.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen foxtrot ja blues ristiaskelineen saapuivat Pariisiin, jossa ne omaksuttiin lähes kaikkiin tansseihin 1920-luvulla. Kun valssin tempo hidastui 30-luvun alussa, ranskalaiset ottivat ristiaskelen myös valssiin. Tyyli eli hil-

jaiseloa Etelä-Ranskassa vuosikymmenet, mutta nykyään ristiaskelvalssi on erityisen suosittua Yhdysvalloissa ja Kiinassa nimenomaan ajanvietteenä. Spontaanisti syntyneenä ja levinneenä se lienee viimeisiä ns. kansanomaisista paritansseista.

Yli 200 vuotta ensimmäisen valssimanian jälkeen valssi pitää edelleen pintansa yhtenä suosituimmista paritansseista.

Tapahtumakalenteri

Toukokuu

8.5. Kansanmusiikin ja kansantanssin päivä

11.5. Poies itsekäs ite - Karjalan Nuoret 100 vuotta, Helsinki

25.-26.5. Maailma kylässä -festivaali, Helsinki

Kesäkuu

6.-9.6. Kalenat, Lappeenranta

8.-9.6. Lohjan Purpuri, Lohja

12.6. Helsinki-päivä Seurasaarella, Helsinki

17.6. Espafolk, Oodi-kirjasto, Helsinki

21.-22.6. Seurasaaren Juhannusvalkeat, Helsinki

21.6. Juhannustanssit, Alavus

26.6.-1.7. Musiikkijuhla Sommelo

27.-29.6. Haapavesi Folk Music Festival, Haapavesi

28.-30.6. Dansfest i Jacobstad, Pietarsaari

29.6. Tanssiklubi, Pyhtää

Heinäkuu

5.-6.7. Kihaus Folk, Rääkkylä

8.-14.7. Kaustinen Folk Music Festival, Kaustinen

15.-20.7. Siilifolk, Siilinjärvi

16.-21.7. ÅLEK, Maarianhamina

17.-21.7. Europeade, Frankenberg, Saksa

